

Tilburg University

Steun maar geen sturing

van Ostaaijen, Julien

Publication date:
2018

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):

van Ostaaijen, J. (2018). *Steun maar geen sturing: De ondersteuningsbehoefte van lokale politieke partijen*. ProDemos - huis voor democratie en rechtsstaat.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

ProDeimos

Steun maar geen sturing

De ondersteuningsbehoefte van lokale politieke partijen

Steun maar geen sturing

De ondersteuningsbehoefte van lokale politieke partijen

Den Haag, 12 november 2018

Inhoudsopgave

Inleiding en onderzoeksaanpak.....	3
Onderzoeksaanpak.....	3
Respons	3
Onderzoeksteam.....	4
 Resultaten	 5
De belangrijkste ondersteuningsbehoeften.....	5
Huidige ondersteuning van lokale partijen	7
Mogelijke aanvullende ondersteuning	8
Gewenste vorm van ondersteuning	8
 Samenvatting en conclusies.....	 11

Inleiding en onderzoeksaanpak

Op verzoek van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voert ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat een verkenning uit naar de ondersteuningsbehoefte van lokale politieke partijen.¹ De eerste fase daarvan bestaat uit een verkennend onderzoek naar wat vertegenwoordigers van lokale partijen voor wensen hebben op dit gebied. We hebben dit deel van het onderzoek uitgevoerd door een enquête voor te leggen aan vertegenwoordigers van lokale politieke partijen. De resultaten van de enquête, die u in dit rapport kunt lezen, zijn besproken met een klankbordgroep, eveneens (grotendeels) bestaande uit vertegenwoordigers van lokale politieke partijen.

Onderzoeksaanpak

Om meer inzicht te krijgen in de ondersteuningsbehoefte van lokale politieke partijen hebben we een online vragenlijst opgesteld. De volledige vragenlijst is te vinden in de bijlage. De belangrijkste vragen met betrekking tot de ondersteuningsbehoefte van lokale partijen zijn:

- Bij welke onderwerpen hebben lokale partijen behoefte aan kennis en ondersteuning?
- Welke personen/organisaties/instanties worden op dit moment benaderd voor kennis of ondersteuning?
- Op welke manier(en) worden actieve leden van lokale politieke partijen het liefst voorzien van informatie?
- Zijn er opmerkelijke verschillen te zien als de antwoorden op bovenstaande vragen uitgesplitst worden op relevante kenmerken van partijen of respondenten?

Voor het onderzoek hebben we gebruik gemaakt van de e-mailadressen van 923 lokale partijen die in 2018 aan de gemeenteraadsverkiezingen hebben meegedaan.² Daarmee hebben we veruit het merendeel van alle lokale partijen kunnen benaderen.³ De e-mailadressen zijn hoofdzakelijk van raadsleden van lokale partijen, maar ook van bestuursleden, gewone leden en nog een kleine groep met een andere functie. Bij het verzenden van de uitnodiging bleken ongeveer 75 mailadressen verouderd te zijn. Aan deze geadresseerden is niet opnieuw een uitnodiging verstuurd.

Respons

De vragenlijst heeft online gestaan van woensdag 3 oktober tot woensdag 17 oktober. Op 17 oktober was de vragenlijst bekeken en (gedeeltelijk) ingevuld door 515 respondenten.

¹ We vatten lokale partijen breed op, namelijk als partijen zonder vertegenwoordiging in de Tweede Kamer, zonder een nationale structuur of zonder geformaliseerde, structurele samenwerking met een landelijke partij. Lokale partijen kunnen dan op gemeenteniveau, provincieniveau en/of waterschapsniveau georganiseerd zijn. De contactenlijst is steekproefsgewijs gecontroleerd op het voldoen aan deze definitie. In deze verkenning lag de nadruk desalniettemin op het gemeentelijke bestuursniveau.

² Wij danken prof. dr. Marcel Boogers, hoogleraar Innovatie en Regionaal Bestuur aan de Universiteit Twente, voor het beschikbaar stellen hiervan.

³ Het lijkt aannemelijk dat het aantal lokale partijen rond de 1100 ligt. In 2014 deden volgens de NOS 1024 lokale partijen mee aan de verkiezingen (NOS website, *Steeds meer lokale partijen*, 2-3-2014). En volgens het bureau Toponderzoek bedroeg het aantal lokale partijen in gemeenteraden op februari 2018 1176 (<https://toponderzoek.nl/2018/02/12/overzicht-aantal-politieke-partijen-gemeenteraad-verdeling/>).

Uiteindelijk hebben 231 personen de vragenlijst ingevuld. De respondenten zijn redelijk goed verspreid over het land. Alleen uit Flevoland kwamen geen reacties.⁴ De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 58,7 jaar. Dit ligt iets boven 56, de gemiddelde leeftijd van een raadslid voor een lokale politieke partij in 2017.⁵ De meeste respondenten zijn raadslid namens een politieke partij, zie tabel 1. Onder ‘overige’ gaven enkele respondenten aan fractievoorzitter te zijn.

Tabel 1. De functie van de respondenten (t.o.v. de lokale politieke partij) (N=219)⁶

Functie	Aantal respondenten
Lid/vrijwilliger	21
Voorzitter	40
Bestuurslid, niet zijnde voorzitter	37
Raadslid	142
Duoraadslid/steunraadslid/burgerraadslid	15
Statenlid	1
Overige	22

Onderzoeksteam

Dr. Julien van Ostaaijen is sinds 2017 als wetenschappelijk adviseur verbonden aan ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat en is daarnaast universitair docent Bestuurskunde aan Tilburg University. Hij heeft het onderzoek uitgevoerd met Casper Renting (voor het mede-opstellen en digitaliseren van de vragenlijst) en Leon de Brouwer (voor het analyseren van de resultaten).

⁴ In de klankbordgroep zijn Flevolandse partijen wel vertegenwoordigd.

⁵ https://vng.nl/files/vng/nieuws_attachments/2017/persoonlijke_gegevens_raadsleden_2017.pdf

⁶ Deze vraag is door enkele respondenten niet ingevuld. Vandaar dat het aantal antwoorden hier iets afwijkt van het aantal respondenten (idem bij tabel 5).

Resultaten

De belangrijkste ondersteuningsbehoeften

We hebben de respondenten allereerst gevraagd bij welke onderwerpen zij, of hun partij, behoefte hebben aan ondersteuning. Van de 11 antwoordcategorieën (inclusief *overig*) konden er maximaal 5 aangekruist worden.

Tabel 2. Bij welke onderwerpen hebben lokale partijen behoefte aan kennis en ondersteuning (N=231)

Onderwerp	Aantal keer genoemd	%
Opleiding en training van raadsleden en wethouders	143	62
Ledenwerving	121	52
Verkiezingscampagnes	89	39
Partijcommunicatie (zoals website, sociale media, offline promotie)	88	38
Lobbyen/belangenbehartiging /fondsenwerving	88	38
Scouting en kandidaatstelling	84	36
Wet- en regelgeving (Kieswet, Wet financiering politieke partijen en dergelijke)	75	33
Kennis over het functioneren van (andere) lokale partijen	46	20
Partijorganisatie (zoals statuten, administratie, financiën, procedures)	33	14
Overige	22	10
Carrièreperspectieven voor (oud-)bestuurders	17	7

De meeste behoefte aan kennis en ondersteuning bestaat op het vlak van *Opleiding en training van raadsleden en wethouders* (62%), gevolgd door *Ledenwerving* (52%). Vier onderwerpen nemen een gedeelde ‘derde plaats’ in met om en nabij de 38%: *Verkiezingscampagnes*, *Partijcommunicatie*, *Lobbyen/ belangenbehartiging/fondsenwerving* en *Scouting en kandidaatstelling*. Daarna volgt *Wet- en regelgeving* met 33%. Wat lager scoren *Kennis over het functioneren van lokale partijen* en *Partijorganisatie*, met respectievelijk 20% en 14%. Het laagst scoort de optie *Carrièreperspectieven voor (oud-)bestuurders*, met 7%. Het meest gegeven antwoord in de categorie ‘overige’ (respondenten konden dat antwoord toelichten) was dat men geen behoefte had aan ondersteuning. Dit werd twaalf keer gemeld. Andere respondenten benadrukten hier de behoefte aan financiële ondersteuning of de behoefte aan inhoudelijke ondersteuning bij grote en ingewikkelde dossiers.

We hebben vervolgens gekeken of er verschillen zijn in de ondersteuningsbehoeften tussen kleine en grote partijen (in aantal leden), oude en nieuwe partijen, partijen die nu wel of geen wethouders leveren, partijen die de afgelopen decennia veel of weinig bestuursperioden

wethouders hebben geleverd en de leeftijd van onze respondenten. Waar de verschillen groter zijn dan 10 procent, worden die in dit rapport vermeld.

Voor partijen met maximaal 40 leden zijn *Opleiding en training van raadsleden en wethouders* (56%) en *Ledenwerving* (57%) vrijwel even belangrijk. Voor partijen met méér dan 40 leden is *Opleiding en training van raadsleden en wethouders* belangrijker dan ledenwerving, met respectievelijk 70% versus 49%.⁷ Partijen die vóór 2001 opgericht zijn, noemen *Opleiding en training van raadsleden en wethouders* in 67% van de gevallen, versus 56% voor partijen uit 2001 of later. Tussen partijen die momenteel geen wethouders hebben en partijen met een of meer wethouders vonden we geen grote verschillen. Bij partijen die vanaf 2002 tot heden hooguit in één termijn wethouders leverden, viel op dat 20% *Partijorganisatie (zoals statuten, administratie, financiën, procedures)* noemt, terwijl dat bij partijen die vaker wethouders leverden 10% is. Als we ten slotte kijken naar het verschil tussen respondenten die jonger zijn dan 60 jaar en respondenten die ouder zijn dan 60 jaar, dan zien we dat er bij 60+ minder behoefte is aan kennis over de wet- en regelgeving (namelijk 27%, tegenover 41% bij de jongere respondenten). Ook geven zij aan minder ondersteuning nodig te hebben bij *Partijorganisatie* (namelijk 9%, tegenover 20% bij de jongere respondenten). Daarentegen hebben zij wel meer behoefte aan steun op het gebied van *Scouting en kandidaatstelling* (45% versus 32%).

Vervolgens hebben we de respondenten de (open) vraag gesteld of ze al dan niet met een voorbeeld kunnen toelichten in welke specifieke situatie ze ondersteuning kunnen gebruiken. Deze vraag is door 93 respondenten beantwoord. In de antwoorden worden zowel partijwerkzaamheden als politieke werkzaamheden benoemd. Bij *partijwerkzaamheden* gaat het onder meer om hulp bij het oprichten van een partij en campagne voeren. Ook ondersteuning bij ledenwerving wordt veel genoemd en veel partijen spreken over het belang (en de moeilijkheid) van het betrekken van jongeren. Daarnaast komen ook juridische aspecten aan de orde, zoals ANBI-status, giftenreglement, werkgeverschap ten opzichte van de fractieondersteuning. Bij *politieke werkzaamheden* gaat het met name om het werk in de gemeenteraad, zoals het indienen van moties, inhoudelijke kennis van beleidsterreinen of vaardigheden als debatteren of (snel) stukken lezen. Ook hier gaat het deels om juridische kennis, zoals over collegebevoegdheden, vergunningen en de Kieswet. Respondenten benadrukken dat er weinig opleidingsmogelijkheden zijn of dat ze daar de weg niet in kennen. Ook valt op dat meerdere respondenten aangeven financiële ondersteuning te wensen. Enkele partijen verwijzen daarbij naar de ondersteuning van andere (landelijke) partijen. De lokale partijen geven verschillende inhoudelijke redenen waarom ze dergelijke financiële ondersteuning nodig hebben, zoals: voor training en opleiding, bijeenkomsten en communicatie.

⁷ Het gemiddeld aantal leden van een lokale politieke partij bedraagt 60 (cijfers over 2014, uit: Voerman, G. & M. Boogers (2014) *Gemeenteraadsverkiezingen in 2006, 2010 en 2014. Kandidaatstellingsproblemen vergeleken en verklaard*. Den Haag: Ministerie van BZK).

Huidige ondersteuning van lokale partijen

Een ander onderwerp in de vragenlijst was welke personen, instanties of organisaties momenteel benaderd worden door de respondenten wanneer zij vragen hebben over de eerder genoemde terreinen. Respondenten mochten maximaal 5 antwoorden aankruisen.

Tabel 3. Welke personen/organisaties/instanties worden momenteel benaderd voor kennis of ondersteuning (N=231)

Personen/organisaties/instanties	Aantal keer genoemd	%
De griffie	159	69
Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	98	42
Nederlandse Vereniging voor Raadsleden (voorheen Raadslid.nu)	92	40
Samenwerkingsverbanden en koepels van lokale partijen	75	33
Familie, vrienden of kennissen	56	24
Andere politieke partijen buiten onze gemeente	50	22
ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat	47	20
Andere politieke partijen binnen onze gemeente	39	17
Ministerie van BZK	21	9
Overige	20	9
Kiesraad	16	7
Niemand	7	3
Statenlid.nu	5	2

De griffie is duidelijk de belangrijkste huidige vraagbaak voor lokale partijen. De griffie wordt door zeven van de tien respondenten genoemd als instantie die momenteel snel benaderd wordt. Dat hangt wellicht ook samen met het feit dat veel van onze respondenten raadsleden zijn en de griffie de ambtelijke ondersteuning van de gemeenteraad is. Daarna volgen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden die allebei door ongeveer vier op de tien respondenten worden genoemd. Ook enkele specifiek voor lokale partijen bedoelde samenwerkingsverbanden of koepels, zoals de Vereniging voor Plaatselijke Politieke Groeperingen (VPPG), worden door ongeveer een derde van de respondenten genoemd. Binnen de categorie 'overige' wordt de VPPG daarnaast nog 6 keer genoemd, commerciële bureaus/externe adviseurs 3 keer en Debat.nl 2 keer. Ook ProDemos wordt door een op de vijf respondenten genoemd. Familie, vrienden of kennissen scoren met een kwart van de respondenten ook nog redelijk hoog.

Mogelijke aanvullende ondersteuning

Een volgende vraag was of onze respondenten enkele organisatieonderdelen zoals andere (landelijke) partijen die doorgaans hebben, een aanwinst zouden vinden voor hun eigen partij. De partijen konden aangeven hoe graag zij diverse onderdelen zouden willen zien binnen een lokale partij.

Tabel 4. Welke onderdelen zou u als een aanwinst zien voor lokale partijen (N=231). Absolute aantallen. De laatste kolom bevat de score op schaal van 1 tot 5 (1=helemaal niet, 5=heel graag).

Onderdeel	Helemaal niet	Niet	Neutraal	Graag	Heel graag	Gemiddeld
Training en Opleiding	4	6	33	97	72	4,1
Campagne-expertise	5	19	37	103	46	3,8
Jongerenafdeling	9	28	44	75	49	3,6
Bestuurdersnetwerk	7	16	75	80	27	3,5
Wetenschappelijk bureau	15	29	56	65	43	3,4
Contact met landelijke politici	15	26	77	66	23	3,3
Landelijke bijeenkomsten	17	39	87	47	15	3,0
Conflictbemiddeling	22	53	86	34	9	2,8

Ook hier kwam duidelijk *Training en opleiding* als meest gewenste onderdeel naar voren. Gemiddeld gaven de partijen een 4,1 aan dit onderdeel. dat wil zeggen: respondenten zaten overwegend tussen ‘graag’ en ‘heel graag’ in. Dit werd gevolgd door *Campagne-expertise* (3,8), een *Jongerenafdeling* (3,6) en een *Bestuurdersnetwerk* (3,5). Ook een *Wetenschappelijk bureau* en *Contact met landelijke politici* scoren bovengemiddeld (respectievelijk 3,4 en 3,3). Minder in trek waren *Landelijke bijeenkomsten* (3,0) en *Conflictbemiddeling*. Die laatste werd gemiddeld zelfs negatief beoordeeld (2,8).

Er waren weinig verschillen in de uitslag bij deze vraag tussen de grote en kleine partijen, tussen oude en nieuwe partijen en tussen het veel of weinig leveren van wethouders. Ook een uitsplitsing op leeftijd had weinig invloed op de beantwoording van deze vraag.

Gewenste vorm van ondersteuning

Als laatste vroegen we de respondenten aan te geven op welke manier zij het liefst van informatie voorzien worden. Zij konden kiezen uit acht opties en één overige optie die ze zelf in konden vullen. Ze mochten maximaal drie antwoorden kiezen.

Tabel 5. Op welke manier(en) worden actieve leden van lokale politieke partijen het liefst voorzien van informatie? (N=225)

Informatievoorziening	Aantal keer genoemd	%
Ik wil op een website informatie kunnen vinden	160	71
Ik wil vragen kunnen stellen via e-mail	115	51
Ik wil iemand kunnen bellen	102	45
Ik wil kennis uitwisselen met andere partijen	59	26
Ik wil naar regionale of landelijke informatiebijeenkomsten	55	24
Ik wil een mobiele applicatie (app)	44	20
Ik wil een nieuwsbrief lezen	28	12
Ik wil een boek, gids of een andere papieren vorm	17	8
Overige	13	6

Hieruit kwam naar voren dat ondersteuning digitaal de voorkeur heeft. Vooral een goede website is belangrijk. Daarnaast noemt meer dan de helft het stellen van vragen via de e-mail. In de toelichting gaf men vaak aan erg druk te zijn en een website heeft als eigenschap dat informatie op elk moment kan worden geraadpleegd. Telefonisch contact werd met 45% desalniettemin als derde genoemd. In de toelichting wordt telefonisch of persoonlijk contact als wenselijk gezien omdat daar vaak meer uit te halen is dan uit een (geschreven) tekst. Kennis uitwisselen met andere partijen en regionale of landelijke bijeenkomsten werden door ongeveer een kwart van de respondenten genoemd. Respondenten gaven aan het fijn te vinden om collega's te kunnen spreken om ervaringen te delen. Een app wordt weinig genoemd (20%). En ook informatievoorziening via een digitale nieuwsbrief of in papieren vorm, zoals brochures, werd slechts door een klein aantal respondenten benoemd (respectievelijk 12% en 8%). In de categorie 'overige' geven de meeste respondenten (acht van de dertien) aan hieraan geen behoefte te hebben.

Vervolgens hebben we ook hier gekeken of bepaalde groepen specifieke accenten leggen. Uit onze vergelijking blijkt dat regionale of landelijke bijeenkomsten vaker genoemd worden door:

- grotere partijen (meer dan 40 leden) (33% tegenover 20%)
- partijen die op dit moment één of meerdere wethouders leveren (33% tegenover 19%)
- partijen die voor 2001 opgericht zijn (29% tegenover 20%)
- partijen die sinds 2002 twee of meer termijnen bestuurd hebben (33% tegenover 18%).

Partijen die voor 2001 gevormd zijn, blijken een voorkeur te hebben voor een website (76% tegenover 66%). Vergeleken met de jongere partijen hebben zij minder behoefte aan mailcontact (45% tegenover 57%). Partijen die sinds 2002 in twee perioden of meer wethouders hebben geleverd, hebben minder behoefte aan het uitwisselen van kennis met andere partijen dan partijen die minder vaak wethouders hebben geleverd (22% tegenover 32%).

Respondenten van 60+ jaar of ouder blijken in de vragenlijst vaker de voorkeur te geven aan een nieuwsbrief dan de jongere respondenten (19% tegenover 7%). Daartegenover hebben de jongere respondenten weer vaker voorkeur voor regionale of landelijke bijeenkomsten en een mobiele applicatie (resp. 29% en 27%) dan de oudere respondenten (resp. 18% en 12%).

Via de laatste vraag in het onderzoek konden respondenten nog al hun overige opmerkingen kwijt. Daarop kwamen 37 reacties. Een groot deel ervan betrof een extra toelichting op de ondersteuningsbehoefte. Een ander deel complimenteerde het initiatief en/of wenste de initiatiefnemers succes. Daarnaast waren er ook enkele respondenten die aangaven geen behoefte te hebben aan een contactpunt. Een enkeling spreekt de wens uit dat lokale partijen dergelijke ondersteuning zelf, van onderop, regelen.

Samenvatting en conclusies

Aan welke ondersteuning hebben lokale politieke partijen behoefte? Dit rapport doet verslag van een verkenning naar die behoefte. Op de vragenlijst die daarvoor is opgesteld, kwamen 231 reacties binnen. Die laten zien dat lokale politieke partijen op verschillende gebieden ondersteuning wensen.

Vooraf behoefte aan training en opleiding

Veel respondenten geven aan vooral gebaat te zijn bij trainings- en opleidingsmogelijkheden. Maar liefst 60% zegt behoefte te hebben aan kennis en ondersteuning in deze vorm. Het gaat daarbij om gevarieerde onderwerpen: van het versterken van beleidsinhoudelijke of juridische expertise tot het verbeteren van vaardigheden als goed debatteren of het (snel) lezen van stukken. Naast deze op het raads- en bestuurswerk gerichte ondersteuning, hebben veel respondenten ook behoefte aan ondersteuning bij meer partijgerichte werkzaamheden: ledenwerving, verkiezingscampagnes, partijcommunicatie, scouting en kandidaatstelling. Ongeveer 40% van de respondenten noemt deze onderwerpen. Uit de toelichting blijkt dat vooral het werven van jongeren lastig is.

Aanvullende mogelijkheden voor de versterking van lokale partijen

Respondenten gaan voor ondersteuning meestal naar de griffie. Daarnaast benaderen zij regelmatig de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden. Landelijke partijen bieden hun lokale afdelingen diverse ondersteuningsmogelijkheden. Op de vraag welke van die mogelijkheden lokale partijen als aanwinst zouden beschouwen, worden training en opleiding en campagne-expertise het vaakst genoemd. Een jongerenafdeling scoort ook hoog. Bovendien zien lokale partijen een bestuurdersnetwerk, een wetenschappelijk bureau en contact met landelijke politici als aanwinst. Het organiseren van landelijke bijeenkomsten heeft geen hoge prioriteit voor de respondenten. Uit de antwoorden op open vragen blijkt dat zij zulke bijeenkomsten in eerste instantie regionaal willen organiseren.

Digitale dienstverlening als basis

Respondenten hebben ter ondersteuning het liefst een website. Die kun je snel, gemakkelijk en 24 uur per dag raadplegen. Contact per mail of telefoon kan deze digitale informatie dan aanvullen, bijvoorbeeld bij het beantwoorden van meer complexe vragen. Daarna volgen kennisuitwisseling met andere partijen en regionale of landelijke bijeenkomsten.

Meerwaarde

Lokale partijen zijn gewend om veel zelf te doen. Dat zien we terug in de resultaten en reacties van respondenten. Zij vinden het een goed idee dat hun ondersteuningsbehoeften worden verkend, maar sommige respondenten geven ook aan dat dat niet moet leiden tot grote bemoeienis van 'bovenaf': steun maar geen sturing dus. Een aantal respondenten heeft daarom een voorkeur voor ondersteuning in de vorm van financiële middelen, zodat zij de invulling ervan zelf kunnen organiseren. Veruit de meerderheid ziet wel de meerwaarde van inhoudelijke en

gebundelde ondersteuning. Zoals enkele respondenten zeggen: lokale partijen doen de dingen graag zelf, maar we moeten voorkomen dat elke partij steeds zelf het wiel opnieuw uitvindt.

Conclusies

Afsluitend kunnen we uit het rapport de volgende conclusies trekken:

- Lokale politieke partijen hebben qua ondersteuning het meest behoefte aan trainings- en opleidingsmogelijkheden, zowel voor beleidsinhoudelijke als voor partijgerichte activiteiten.
- Respondenten gaan voor ondersteuning nu vooral naar de griffie, daarnaast bijvoorbeeld naar de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) of de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden.
- Ook van de ondersteuningsmogelijkheden van landelijke partijen zouden lokale partijen vooral training en opleiding als aanwinst zien.
- De respondenten hebben ter ondersteuning het liefst een website, aangevuld met contact per e-mail of telefoon.

Bijlage: Digitale vragenlijst

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties investeert in het versterken van de lokale democratie en het lokaal bestuur. ProDemos voert hiervoor een verkenning uit naar de ondersteuningsbehoefte van lokale politieke partijen en zal op basis van de uitkomst een contactpunt inrichten. Deze vragenlijst is een onderdeel van de verkenning en wordt verstuurd naar vertegenwoordigers van lokale politieke partijen.

We nodigen u uit om de enquête voor 17 oktober in te vullen. Het invullen van deze vragenlijst neemt 5-10 minuten in beslag. Klik rechtsboven op 'hervat later' om de vragenlijst op te slaan en binnen 24 uur te hervatten.

Er zijn geen verplichte vragen. De antwoorden in deze vragenlijst worden geanonimiseerd verzameld en verwerkt. Als u betrokken wilt blijven bij de voortgang van het contactpunt kunt u op het einde uw e-mailadres achterlaten. Dit is niet verplicht en uw antwoorden worden hier niet aan gekoppeld.

Hoeveel leden, raadsleden en wethouders heeft uw partij op dit moment?

In welk jaar is uw partij opgericht?

Hoeveel termijnen heeft uw partij in de periode 2002-2018 (inclusief de huidige termijn) één of meerdere wethouders voor het college geleverd?

Politieke partijen zijn meestal verenigingen. Het oprichten en besturen van een vereniging vergt tijd en kennis. De volgende vragen gaan over de onderwerpen waar het bestuur van (politieke) verenigingen mee te maken kan krijgen.

Bij welke onderwerpen heeft u of uw partij behoefte aan kennis en ondersteuning? (max. 5)

- Opleiding en training van raadsleden en wethouders
- Wet- en regelgeving (Kieswet, Wet financiering politieke partijen, en dergelijke)
- Kennis over het functioneren van (andere) lokale partijen
- Partijorganisatie (zoals statuten, administratie, financiën, procedures)
- Partijcommunicatie (zoals website, sociale media, offline promotie)
- Ledenwerving
- Scouting en kandidaatstelling
- Verkiezingscampagnes
- Lobbyen / belangenbehartiging / fondsenwerving
- Carrièreperspectieven voor (oud-)bestuurders
- Overige:

Kunt u uw antwoord op de vorige vraag toelichten? Bijvoorbeeld: in welke specifieke situatie heeft u expertise nodig?

Houd uw antwoorden op de vorige twee vragen in gedachten. Welke van onderstaande personen/organisaties/instanties zou u waarschijnlijk het snelst benaderen voor kennis of ondersteuning? (max. 5)

- ☐ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- ☐ Kiesraad
- ☐ Andere politieke partijen binnen onze gemeente
- ☐ Andere politieke partijen buiten onze gemeente
- ☐ De griffie
- ☐ ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat
- ☐ Nederlandse Vereniging voor Raadsleden (voorheen Raadslid.nu)
- ☐ Statenlid.nu
- ☐ Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
- ☐ Samenwerkingsverbanden en koepels van lokale partijen
- ☐ Familie, vrienden of kennissen
- ☐ Niemand
- ☐ Overige:

Lokale afdelingen van landelijke partijen kunnen gebruik maken van de kennis en organisatie van de landelijke partij. Zou u onderstaande onderdelen ook als een aanwinst zien voor lokale partijen?

Kies het toepasselijke antwoord voor elk onderdeel

	Helemaal niet	Niet	Neutraal	Graag	Heel graag
Wetenschappelijk bureau	☐	☐	☐	☐	☐
Jongerenafdeling	☐	☐	☐	☐	☐
Contact met landelijke politici	☐	☐	☐	☐	☐
Training en opleiding	☐	☐	☐	☐	☐
Landelijke bijeenkomsten	☐	☐	☐	☐	☐
Bestuurdersnetwerk	☐	☐	☐	☐	☐
Campagne-expertise	☐	☐	☐	☐	☐
Conflictbemiddeling	☐	☐	☐	☐	☐

Er wordt een contactpunt ondersteuning lokale politieke partijen opgericht dat kan helpen met de voorgenoemde onderwerpen. Dit contactpunt kan op verschillende manieren worden ingericht. De volgende vraag gaat over de vorm die het contactpunt kan krijgen.

Welke van onderstaande informatievoorzieningen zou u, als betrokkene bij een lokale politieke partij, het meest wenselijk vinden? (max. 3)

- ☐ Ik wil op een website informatie kunnen vinden
- ☐ Ik wil iemand kunnen bellen
- ☐ Ik wil kennis uitwisselen met andere partijen
- ☐ Ik wil naar regionale of landelijke informatiebijeenkomsten
- ☐ Ik wil een boek, gids of een andere papieren vorm
- ☐ Ik wil een mobiele applicatie (app)
- ☐ Ik wil vragen kunnen stellen via email
- ☐ Ik wil een nieuwsbrief lezen
- ☐ Overige:

Kunt u uw antwoord op de vorige vraag nader toelichten?

Welke functie vervult u op dit moment binnen of voor uw partij?

Meerdere antwoorden mogelijk

- ☐ Lid / vrijwilliger
- ☐ Voorzitter
- ☐ Bestuurslid, niet zijnde voorzitter
- ☐ Raadslid
- ☐ Wethouder
- ☐ Duoraadslid / steunraadslid / burgerraadslid
- ☐ Statenlid
- ☐ Overige:

Wat is uw leeftijd in jaren?

In welke provincie is uw partij gevestigd?

Wilt u de rapportage van de verkenning ontvangen?

In de komende maanden wordt een contactpunt voor lokale politieke partijen ingericht. We willen u uitnodigen om dit contactpunt te testen. Kunnen we u hiervoor een e-mail sturen?

Dit was de laatste vraag. Als u nog opmerkingen of suggesties heeft die u nergens anders kwijt kon, dan kunt u deze hier achterlaten.

Hartelijk dank voor uw tijd. Met het invullen van deze enquête heeft u bijgedragen aan het vormgeven van het contactpunt lokale politieke partijen. Mocht u nog vragen of suggesties hebben dan kunt u die mailen naar lokalepartijen@prodemos.nl.

Colofon

Dit onderzoek is tot stand gekomen i.o.v. het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en uitgevoerd door dr. Julien van Ostaijen, wetenschappelijk medewerker van ProDemos en verbonden aan Tilburg University. Het onderzoek maakt deel uit van een traject om te komen tot ondersteuning van lokale politieke partijen.

©2018 ProDemos – Huis voor democratie en rechtsstaat

Opdrachtgever(s)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Auteur

Julien van Ostaijen

Met assistentie van

Casper Renting en Leon de Brouwer

Fotograaf

Bart van Vliet

Copyright

Gebruik en overname van de teksten, ideeën en resultaten uit deze publicatie is vrijelijk toegestaan, mits met bronvermelding.

ProDemos – Huis voor democratie en rechtsstaat

Hofweg 1H

2511 AA Den Haag

070-757 02 00

info@prodemos.nl

www.prodemos.nl

ProDemos legt uit wat de spelregels zijn van de democratie en rechtsstaat en laat zien wat je zelf kunt doen om invloed uit te oefenen – in de gemeente, het waterschap, de provincie, het land en Europa.

ProDemos

Huis voor democratie en rechtsstaat

ProDemos
Hofweg 1H
2511 AA Den Haag

(070) 757 02 00
info@prodemos.nl
prodemos.nl

